

ĐỂ CÂY CAO SU PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG

VÕ ĐẠI CHUNG

Trung tâm Khuyến nông - Khuyến ngư Quảng Bình

Những năm qua nhờ phát triển cây cao su nên cuộc sống của nhiều hộ gia đình ở tỉnh Quảng Bình đã được nâng lên đáng kể. Thế nhưng, thời gian gần đây giá mủ cao su giảm mạnh đã làm cho người trồng cao su phải lao đao. Trước thực trạng đó ngành nông nghiệp và phát triển nông thôn cùng với các công ty trồng, chế biến cao su cùng bà con các địa phương đã chủ động tìm hướng đi mới, đồng hành cùng người dân vượt qua giai đoạn khó khăn tạm thời, hướng đến sự phát triển bền vững...

Tính đến thời điểm này, toàn tỉnh có trên 15.000ha cao su. Trong số diện tích cây cao su hiện có, diện tích cao su kinh doanh gần 8.000ha. Sản lượng khai thác mủ khô 4.500 tấn, giảm hơn 1.700 tấn so với cùng kỳ năm trước. Nguyên nhân cơ bản dẫn đến năng suất và sản lượng đều giảm so với năm trước là do giá mủ cao su thời gian qua quá thấp, chỉ bằng 50 - 60% giá năm trước, thu không đủ bù chi. Vì thế người dân không mặn mà với việc khai thác và chăm sóc, dẫn đến năng suất, sản lượng giảm. Mặt khác, các cơn bão liên tiếp vào cuối năm 2013 đã ảnh hưởng lớn đến năng suất, sản lượng

mủ cao su trong năm 2014. Trao đổi với anh Nguyễn Thế Cường ở xã Hòa Trạch, chúng tôi được biết gia đình anh Cường trồng hơn 1ha cây cao su từ 15 năm nay. Cây cao su đã gắn bó và giúp kinh tế gia đình anh ổn định với thu nhập mỗi năm từ 50 - 60 triệu đồng. Đặc biệt năm 2011, giá cao su tăng cao đỉnh điểm với 47.000 đồng/1kg mủ tươi, lúc đó thu nhập từ cây cao su của gia đình anh lên tới 75 triệu đồng/năm. Từ nguồn thu nhập đó, anh có điều kiện để trang trải kinh tế gia đình và đầu tư trồng mới thêm diện tích cao su. Tuy nhiên, 2 năm trở lại đây, đặc biệt là năm 2014, giá thu mua cao su giảm thấp kỷ lục, chỉ chưa bằng một nửa so với mọi năm đã khiến gia đình anh Cường cũng như nhiều hộ trồng cao su khác lo

Một vườn cao su tiêu điển ở xã Phú Định

Ảnh: TL

âu thấp thỏm, đứng ngồi không yên. Đối với cao su đại điền cũng diễn ra tương tự, khiến nhiều công ty, doanh nghiệp lao đao, thị trường ế ẩm. Trong khi các đơn vị vẫn phải chi trả lương cho công nhân, trả lãi ngân hàng, đầu tư để duy trì hoạt động. Theo Giám đốc Công ty TNHH MTV Cao su Việt Trung cho biết: “Đơn vị cũng khó khăn, ảnh hưởng nặng bởi xu thế chung. Chúng tôi cũng phải lấy cái này bù cái khác chứ không thể “đắp chiếu” chờ giá lên được vì không biết nó có lên không”.

Trước tình trạng cao su xuống giá, thời gian gần đây nhiều nông dân đã kết hợp trồng cao su và chăn nuôi, xen canh một số cây ngắn ngày để lấy ngắn nuôi dài, tiếp tục đặt niềm tin vào sự hồi phục của cây cao su. Ông Dương Đình Lộc, Chủ tịch UBND xã Tây Trạch, huyện Bố Trạch cho biết: “Với tình hình giá mủ cao su giảm mạnh như hiện nay thì mô hình trồng xen canh kết hợp chăn nuôi, trồng trọt xen canh là một hướng đi rất hiệu quả. Chính quyền khuyến khích bà con nông dân tìm các giải pháp để giữ cây cao su, không vì những khó khăn trước mắt mà quay lưng lại với cây công nghiệp có nhiều lợi thế này”. Theo số liệu thống kê, toàn xã Tây Trạch có trên 1.200ha cao su tiểu điền và có trên 40% diện tích ấy được trồng xen canh cây màu (370ha sắn, 220ha dưa hấu, đậu xanh, kiệu...) cho thu nhập trên 50 triệu đồng/ha. Ông Nguyễn Thuận, một nông dân xã Tây Trạch chia sẻ: “Nhờ trồng cao su xen canh hoa màu nên chúng tôi vẫn có thu nhập ổn định trong điều kiện giá mủ cao su giảm mạnh. Mô hình này vừa giúp người dân có thêm thu nhập, vừa bảo vệ, chăm sóc và duy trì bền vững cây cao su”. Còn gia đình anh Nguyễn Văn Bính ở thôn Kim Lịch, xã Kim Hóa (huyện Tuyên Hóa) đã mạnh dạn đầu tư mô hình trồng cao su kết hợp chăn nuôi khá

hiệu quả. Hơn 2 năm về trước, vườn cây cao su hơn 1ha của gia đình anh bị bão tàn phá nặng nề và trong khi nhiều gia đình đang băn khoăn không biết phải tính kế mưu sinh như thế nào thì anh Bính đã quyết tâm tìm một hướng đi mới bằng cách lập trang trại trên vườn cao su để nuôi bò, gà, ngỗng, bồ câu kết hợp. Nay giá cao su giảm mạnh, anh không mấy lo lắng vì đã có nguồn thu từ mô hình trang trại kết hợp. “Trước khi giá mủ cao su giảm mạnh tôi đã nghĩ rằng không thể dựa dẫm mãi vào nguồn lợi từ cây cao su mà phải kết hợp làm thêm trang trại. Cách làm đó của tôi giờ đã có hiệu quả và được nhiều người học tập”, anh chia sẻ.

Đứng trước tình hình mủ cao su đang xuống thấp như hiện nay, Sở Nông nghiệp và PTNT đã chỉ đạo ngành nông nghiệp các địa phương tăng cường tổ chức tuyên truyền nâng cao nhận thức cho người trồng cao su nhằm giúp nông dân yên tâm, tiếp tục duy trì và chăm sóc những vườn cao su, tránh tình trạng chuyển đổi diện tích cao su sang cây trồng khác một cách tự phát. Đồng thời, điều chỉnh quy hoạch chi tiết các vùng trồng cao su trên địa bàn, xác định bộ giống cao su, đai rừng chắn gió, quy trình kỹ thuật trồng, chăm sóc, khai thác... phù hợp cho từng vùng miền để giảm thiểu tác động của thiên tai. Đây cũng là cơ sở để tiếp tục quy hoạch và trồng mới thêm diện tích cao su ở những vùng có đủ điều kiện. Ngoài ra, các ngành chức năng của tỉnh cũng đã khẩn trương khảo sát, thử nghiệm chất đất từng vùng để bố trí lại cây trồng cho phù hợp điều kiện tự nhiên, khí hậu, thổ nhưỡng, không để lặp lại tình trạng trồng-chặt, chặt-trồng ảnh hưởng đời sống người nông dân và nền kinh tế của địa phương nói chung. Trên tinh thần đó, nhiều địa phương sau khi chặt phá cao su bị gãy đổ trong các trận bão, cao su quá tuổi khai thác vẫn tiếp tục trồng mới bổ sung diện tích bị thanh lý ■